

briks- och manufaktur-tillverkningar, för att utmärka, att godset blifvit tillverkad i riket.

HALLSTÄMPLA, v. a. 1. Med hallstämpel förse. — *Hallstämplande*, n. 4. o. *Hallstämpling*, f. 2.

HALLVERK, n. 5. Allmän inrättning, der fabriks- och manufaktur-tillverkningar afsynas och stämplas.

HALM, m. sing. 1) a) Stjeln på gräs i allmänhet. — b) (vanligare) Stjelen eller strået på sädeslagen. *H-en på råg, hvete.* — c) Stjelen på odlade skidväxter, såsom ärter och vicker, någon gång äfven på potates. — 2) (kollektivt) a) Säd, sedan den blifvit aftröskad. *Täcka med h. Ligga på h. Strö h. på golvet.* Ingår i sammansättningarna: Råg-, Hvete-, Korn-, Hafrehalm, Långhalm, m. m. — b) Stjelkarne af ärter, böner, m. m., sedan de blifvit spritade. Bildar sammansättningarna Ärt-, Bön-, Vickerhalm. — Ss. *H-färg, -gul, -kärsvete, -stack, -sudd, -tofs, -valk.*

HALMASK, hållm-ässk, m. 2. Ask af flätad halm.

HALMBAND, n. 5. Band af hopsnodd halm.

HALMBOSS, n. 5. Se *Boss*.

HALMBÄDD, m. 2. Bädd, tillredd af långhalm.

HALMDÖS, m. 2. Uppstaplad stor hög af halm, väl packad och ofta täckt, till förvaring emot regn och snö.

HALMFACKLA, f. 1. Fackla, gjord af halm med beck eller andra brännbara ämnen.

HALMFÄRGAD, a. 2. Af samma gula färg som halm. — *Syn.* Halmgul, Strågul, Päillegul.

HALMHATT, m. 2. Mans- eller qvinnohatt, flätad af halm.

HALMKORG, m. 2. Liten korg (sykorg, brödkorg, m. m.), förfärdig af halm.

HALMKRANS, m. 2. Ring af hopvriden halm, som nyttjas i kök att sätta kittlar, kastruller o. d. på.

HALMKUPA, f. 1. Bikupa, gjord af halm och tätad med lera.

HALMLADA, f. 1. Lada, hvori halm förvaras.

HALMLIDER, n. 5. Lider, hvori halm förvaras.

HALMADRASS, m. 5. Madrass, stoppad med halm.

HALMMATTA, f. 1. Matta (golfmatta, bordmatta), förfärdig af halm.

HALMPIPA, f. 1. Se *Halmstrå*.

HALMSKÄRARE, m. 5. En, som skär halm, i stall.

HALMSPÖKE, n. 4. Figur, hopsatt af halm och utställd på åker, trädgårdsland o. s. v., för att skrämja bort fåglar.

HALMSTOL, m. 2. Stol med sits af flätad halm.

HALMSTRÅ, n. 4. Strå af skuren eller aftröskad säd.

HALMSÄCK, m. 2. Säck, fullstoppad med halm, som begagnas i stället för madrass.

HALMTAK, n. 5. Tak, täckt med halm. *Koja med h.*

HALMTAPP, m. 2. 1) Hand full halm, helt litet halm. — 2) Vippra af hopvriden halm, som äsättes saker, hvilka äro till salu, t. ex. hästar.

HALMTÄCKA, v. a. 2. Täcka (tak o. s. v.) med halm. — *Halmtäckande*, n. 4. o. *Halmtäckning*, f. 2.

HALMTÄCKARE, m. 5. En, som täcker tak med halm.

HALMTÄCKE, n. 4. Betäckning af sammanbunden halm, t. ex.: öfver drifbänkar.

HALMVIPPA o. **HALMVISKA**, f. 1. Se *Halmtapp*, 2.

HALNING, f. 2. Handlingen, då man halar. Se *Hala*.

HALOIDSALT, haläidsält, n. 5. (kem.) Benämning på de salter, hvilka bildas genom förenig af chlor, brom, iod eller fluor med en ren metall.

HALS, m. 2. 1) Den kroppsd. som förenar hufvudet med den öfriga kroppen. Säges både om menniskor och djur. *H-en på en menniska, en häst, en svan, en gås. Lång, kort h. Sträcka ut h-en. Hafva ondt i h-en. Bryta, skära h-en af sig. Hugga h-en af någon. Falla någon om halsen, till tecken af ömhet, kärlek, vänskap slå armarna om halsen på någon. Flyga någon om h-en, springa och kasta sig om halsen på någon. Han slog mig i h-en, rusade på mig och högg mig i halsen. Skrika med full h., af alla krafter. Skratta med full h., gapskratta. Sätta, få ett ben i h-en, när man äter, råka ut för det missödet, att ett ben af maten fastnar i halsen. Ge h. (om hundar), skälla. H. öfver hufvud, se *Hufvudstupa*. Den orden bäres om h-en, i kedja om halsen. (Fig. fam.) Ha någon på h-en, hafva börda af någon, för hvars uppehälle man får sörja eller som man på något sätt måste hjälpa. Ligga en på h-en, vara en till börda. Ha, få en sjukdom på h-en, vara, blifva deraf besvärad. Skaffa, skicka en något på h-en, ådraga en något besvärande, tryckande, obehagligt. — 2) Halsstycke på klädesplagg, t. ex. på en skjorta. — 3) Del af en sak, som i ett eller annat afseende liknar halsen på menniska eller djur. *H-en på en butelj. Slå h-en af ett krus. H-en på en violin, en gitarr, m. fl.* den del af dessa instrumenter, hvarvid griprådet är fästadt. — 4) (fig.) Lif. *Det gäller hans h. Det går på hans h.,* gäller hans lif. *Vi äro om en h.,* förlorade. *Tala halsen af sig, i sitt tal fälla sådana yttranden, som kunna kosta lifvet. Låta gå på sin h.,* på vinst och förlust, på måfå. — Ss. *H-körtel, -muskel, -nerv, -prydnad, -pulsåder, -sjuka, -sjukdom, -svullnad, -svulst, -åder.**

HALS, m. 2. (t. *Halse*; sjöt.) Det tåg, hvarmedelst ett undersegels lovars-skothörn, eller ett stagegels främsta hörn, nedhalas och styfsträckes. *Skeppet ligger med babords h-ar,* vinden kommer in från babord.

HALSBAND, n. 5. 1) Band med påtrända perlor o. d., som till prydnad bäres om halsen. Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: Perlhalsband, Bernstenschalsband, m. fl. — 2) En 2 eller 3 tum bred läderrem, stundom beslagen med bleck, som är fastspänd om halsen på hundar, för att dervid binda dem; äfv. ring af metall, vanligtvis messing, som begagnas dertill. — 3) Benämning på en del af en kanon.

HALSBEN, n. 5. Ben, knota, som har sitt läge i halsen.

HALSBERGA, f. 1. Halskragen på en hjälm.

HALSBINDEL, m. 2. pl. — *bindlar*. Bindel att linda om halsen, på resor o. s. v.

HALSBRYTANDE, a. 1. 1) Säges om företag, försök, rörelse, o. s. v., hvarvid man lätt kan bryta halsen af sig. *Ett h. språng.* — 2) (fig.) Högst farlig.

HALSBRÄNNA, f. 1. Brännande känsla i svalget, hvarvid ofta spotten ymnigt flyter, försakad af magsyra.